

Zienswijze mondeling COVRA N.V.

22-2-2012

001

Behandelaar:	Datum Ontvangst: 15/3/2012	Atlasmap: 2011002875(A) Atlas Nummer:
Indiener:	Bedrijf/Organisatie: <u>LANDBOUW</u> Naam: <u>A. VAN OVERBEEK</u> Adres: _____ Postcode: _____ Woonplaats: <u>BORSSELLE</u> Email: _____	
ZIENSWIJZE: (Opvatting/ mening/ Inspraak reactie)	<p>Voedselveiligheid / Volksgezondheid moeten onderzocht worden, evenals bescherming d.a.v. het ongeboren kind.</p> <p>De ^{cumulative} druk door allerlei activiteiten vanuit het Streegebied wordt steeds groter. De activiteiten van de lokale industrie (m.n. COVRA, KCBT, Thermphas) passen niet meer binnen de omgeving en past niet meer binnen het huidige bestemmingsplan. Hierdoor ^{komen} voedselveiligheid / volksgezondheid in gevaar.</p> <p>Om dit op te lossen, is de enige optie een quarantaine zone rondom of in het industriegebied.</p>	

Ministerie van EL&I
Programmadirectie Nieuwe Kerncentrale & Veiligheid
o.v.v. COVRA mededeling m.e.r. HABOG/VOG
Aanleverpunt C/405
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Onderwerp: zienswijze uitbreiding COVRA

Amsterdam, 22 maart 2012

Geachte heer/mevrouw,

In deze brief geeft Stichting Greenpeace Nederland, gevestigd te Amsterdam, haar zienswijze op de aanmeldingsnotitie voor de MER voor uitbreiding van de COVRA, door de COVRA aan de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) aangeboden op 19 december 2012.

Hieronder zal uiteen worden gezet om welke redenen en op welke punten Greenpeace de aanmeldingsnotitie onjuist en onvolledig acht.

Sluiten kerncentrale Borssele

Greenpeace is van mening dat kerncentrale Borssele (KCB) per direct moet worden gesloten. De ramp in Fukushima heeft aangetoond dat ook in het huidige tijdperk van strenge veiligheidseisen en hoogtechnologische ontwikkelingen een kernramp niet te voorkomen is. Kerncentrale Borssele is een oude centrale op een kwetsbare locatie en vormt een onacceptabel risico voor bewoners in de wijde omgeving.

Het sluiten van Borssele zou uitbreiding van de COVRA onnodig maken of op zijn minst wijzigingen vereisen in de plannen zoals deze nu zijn opgesteld. Er moeten daarom geen procedures gestart worden voor uitbreiding van de COVRA, tot de tienjaarlijkse veiligheidsevaluatie van kerncentrale Borssele in 2013 is afgerond. De evaluatie kan tot gevolg hebben dat de kerncentrale haar deuren sluit, waardoor uitbreiding van de faciliteiten voor de opslag van hoogradioactief afval wellicht niet meer noodzakelijk is.

Risico's van opwerking

Greenpeace voert al jaren campagne tegen de opwerking van kernafval van de KCB in het buitenland. Opwerking is in strijd met het beginsel 'de vervuiler betaalt' omdat de verantwoordelijkheid voor het afval deels tijdelijk, maar deels ook permanent wordt overgedragen aan een derde partij: de opwerker, bij wie een deel van het afval achterblijft. Verder zorgt opwerking voor onnodige verspreiding van het afval en maakt het allerlei gevaarlijke transporten nodig. Bovendien neemt door het bij opwerking ontstaan van plutonium het proliferatierisico in ernstige mate toe.

Het uitgangspunt van de aanmeldingsnotitie lijkt echter te zijn dat de praktijk van opwerking ook in de toekomst wordt voorgezet. Naar het oordeel van Greenpeace is dit vanuit milieuoogpunt en

op grond van bovenstaande argumenten een onjuist uitgangspunt. In de visie van Greenpeace dient er geen kernenergie te worden opgewekt, zolang er geen echte oplossing is gevonden voor het afval dat door de opwerking daarvan ontstaat. Hoe dan ook zal, om de milieurisico's zo klein mogelijk te houden, moeten worden gekozen voor de directe opslag van kernafval. De aanmeldingsnotitie gaat hier ten onrechte niet vanuit.

Opslag voor al het afval

In de huidige praktijk blijft ook na opwerking een groot deel van het afval van de KCB in de vorm van plutonium en gevaarlijk en moeilijk op te slaan (vloeibaar) afval achter in Frankrijk. Alleen het 'gemakkelijker' kernafval komt terug naar Nederland en wordt opgeslagen bij de COVRA. Een recente wetswijziging en het in 2011 tussen Nederland en Frankrijk gesloten intergouvernementele akkoord, gaan echter uit van terugname door EPZ van *al het afval na opwerking*. Dus ook van terugname van alle andere stoffen die door opwerking ontstaan, buiten het verglaasde afval dat ook nu al terugkomt naar Nederland. De aanmeldingsnotitie houdt ten onrechte geen rekening met dit deel van het afval van de KCB, dat eveneens in Nederland moet worden opgeslagen. Ook op dit punt is de notitie daarom incompleet. In de MER zal moeten worden onderzocht hoe dit afval, waarvoor EPZ als vervuiler verantwoordelijk is en blijft, zo goed mogelijk kan worden opgeslagen.

Opwerking onzeker

In de aanmeldingsnotitie wordt slechts rekening gehouden met een scenario waarin gebruikte splijtstof uit de KCB eerst in het buitenland wordt opgewerkt. EPZ, de exploitant van de KCB, heeft voor zover Greenpeace bekend met de Franse opwerker in La Hague echter maar een contract tot 2015. Nederland is bovendien de laatste buitenlandse klant in La Hague. Het voortbestaan van de opwerkingsfabriek in Frankrijk staat ter discussie. Door de COVRA is ook geen contract overlegd waaruit blijkt dat opwerking van het afval na 2015 is verzekerd. Dit betekent dat voor het afval dat na 2015 ontstaat, opwerking vooralsnog niet aan de orde is. Om deze reden dient bij de verdere behandeling van het initiatief van de COVRA uit te worden gegaan van de noodzaak om het afval van de KCB direct op te slaan. In de MER moet daarom ook worden onderzocht in hoeverre het haalbaar is om hoogradioactief afval direct op te slaan zonder opwerking.

Ik vertrouw erop dat u deze opmerkingen zult meenemen in de verdere procedure.

Met vriendelijke groet,

Jorien de Lege
Stichting Greenpeace Nederland

Aan Ministerie van EL en I
Programmadirectie nieuwe kerncentrale en veiligheid
O.v.v. Covra mededeling M.E.R. HABOG/VOG
Aanleverpunt C/405
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

d.d. 26-03-2012

Betreft: Zienswijze op de ingediende mededeling voor de M.E.R. van de Covra.

Geachte heer/mevrouw,

Covra heeft het voornemen om het terreingebruik anders in te richten dan in 1998 vergund en de opslagcapaciteit voor hoogradioactief afval uit te breiden. Zodat optimaal wordt aangesloten bij de huidige inzichten met betrekking tot het afval aanbod.

Minder handelingen betekent minder "dosis" voor het personeel en minder risico! Is dit ook voor het buitengebied zo?!

De nu gevraagde wijziging van de K.E.W. vergunning en actualisering van de M.E.R. en veiligheidsrapport V.R. hebben nadrukkelijk geen betrekking op de benodigde opslagcapaciteit voor het afval van de eventueel nog te bouwen kernenergiecentrale.

Voor de realisering van opslagcapaciteit voor dit afval zal te zijner tijd opnieuw een vergunning wijziging plaatsvinden.

Is het wel verstandig om al het kernafval van Nederland op te slaan bij de Covra in dit gebied. Het geeft veel risico voor de omgeving of het nu is of in de toekomst.

Kadavers + organisch ziekenhuisafval + radioactieve organische vloeistoffen worden allen verbrand in een speciale oven, rookgassen worden zowel nat als droog gereinigd. Waterige vloeistoffen worden met een biologische of chemische behandeling schoongemaakt. Het gereinigde water wordt geloosd in de Westerschelde. Waar komt de depositie van de schoorsteen neer?! (geen depositie is zo goed als onmogelijk).

In de M.E.R. van 1995 is aangegeven dat de milieueffecten van de Covra voor omwonende zowel als werknemers van bedrijven in de omgeving kleiner zijn dan het "verwaarloosbaarheidsniveau"

Op grond van deze analyses zijn in de huidige K.E.W. vergunning voorschriften opgenomen voor de lozingen naar de lucht naar het oppervlakte water en voor stralingsniveau naar de omgeving.

Er wordt een nieuwe M.E.R. en een nieuw V.R. opgesteld zodat een actualisering kan plaatsvinden van de beschrijving uit 1995.
Hierbij zal ook gebruik worden gemaakt van de nieuwste inzichten te aanzien van het berekenen van milieueffecten.

Je moet niet "berekenen" maar 'meten" zowel aan eigen terreingrens als in het buitengebied.

In de K.E.W. vergunning van 29 juni 1998 zijn nadien nog wijzigingen aangebracht o.d.:

- Het aanpassen van het geluidsniveau.
- Een ambtshalve wijziging van de toegestane stralingsbelasting buiten de inzichting.
- De aanpassing van de bepalingen omtrent de lozing in lucht van radioactieve stoffen vanuit het Habog.
- In de vergunning zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de omgevingseffecten.

Al deze wijzigingen en of voorschriften dienen extra aandacht en of aangepast te worden, welke leiden tot een veiligere leefomgeving.

Het zou verstandig zijn om in de M.E.R. de vergunningsvoorschriften en het V.R. rapport aan te passen. Het omgevingsbeleid van de Covra t.o.v. de omgeving te actualiseren met het aspect voedselveiligheid en volksgezondheid.

De 'druk" van de milieubelasting vanuit het industriegebied wordt dermate dat er wel eens een conflict zou kunnen ontstaan t.o.v. voedselveiligheid en volksgezondheid.

Het "verwaarloosbaarheidsniveau" is een uitspraak of mening die herzien moet worden, het is niet te verkopen aan de omgeving gezien de uitstoot van radioactieve stoffen en of radioactief fijn stof is in deze omgeving vanuit het industriegebied.

Covra is een onderneming die mede het milieu belast op dit vlak.

Wie is er hier verantwoordelijk als er een incident is?

Al deze aspecten zijn onverantwoord t.o.v. voedselveiligheid en volksgezondheid.
Welke garanties hebben wij als burgers?!

Een quarantaine zone rondom deze industrie moet zeker overwogen worden.

Met vriendelijke groet,
Bewoners,

Borssele

004

Aan Ministerie van EL en I
Programmadiirectie nieuwe kerncentrale en veiligheid
O.v.v. Covra mededeling M.E.R. HABOG/VOG
Aanleverpunt C/405
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

d.d. 26-03-2012

Betreft: Zienswijze op de ingediende mededeling voor de M.E.R. van de Covra.

Geachte heer/mevrouw,

Covra heeft het voornemen om het terreingebruik anders in te richten dan in 1998 vergund en de opslagcapaciteit voor hoogradioactief afval uit te breiden. Zodat optimaal wordt aangesloten bij de huidige inzichten met betrekking tot het afval aanbod.

Minder handelingen betekent minder "dosis" voor het personeel en minder risico! Is dit ook voor het buitengebied zo?!

De nu gevraagde wijziging van de K.E.W. vergunning en actualisering van de M.E.R. en veiligheidsrapport V.R. hebben nadrukkelijk geen betrekking op de benodigde opslagcapaciteit voor het afval van de eventueel nog te bouwen kernenergiecentrale.

Voor de realisering van opslagcapaciteit voor dit afval zal te zijner tijd opnieuw een vergunning wijziging plaatsvinden.

Is het wel verstandig om al het kernafval van Nederland op te slaan bij de Covra in dit gebied. Het geeft veel risico voor de omgeving of het nu is of in de toekomst.

Kadavers + organisch ziekenhuisafval + radioactieve organische vloeistoffen worden allen verbrand in een speciale oven, rookgassen worden zowel nat als droog gereinigd. Waterige vloeistoffen worden met een biologische of chemische behandeling schoongemaakt. Het gereinigde water wordt geloosd in de Westerschelde. Waar komt de depositie van de schoorsteen neer?! (geen depositie is zo goed als onmogelijk).

In de M.E.R. van 1995 is aangegeven dat de milieueffecten van de Covra voor omwonende zowel als werknemers van bedrijven in de omgeving kleiner zijn dan het "verwaarloosbaarheidsniveau"

Op grond van deze analyses zijn in de huidige K.E.W. vergunning voorschriften opgenomen voor de lozingen naar de lucht naar het oppervlakte water en voor stralingsniveau naar de omgeving.

Er wordt een nieuwe M.E.R. en een nieuw V.R. opgesteld zodat een actualisering kan plaatsvinden van de beschrijving uit 1995.

Hierbij zal ook gebruik worden gemaakt van de nieuwste inzichten te aanzien van het berekenen van milieueffecten.

Je moet niet "berekenen" maar "meten" zowel aan eigen terreingrens als in het buitengebied.

In de K.E.W. vergunning van 29 juni 1998 zijn nadien nog wijzigingen aangebracht o.d.:

- Het aanpassen van het geluidsniveau.
- Een ambtshalve wijziging van de toegestane stralingsbelasting buiten de inzichtiging.
- De aanpassing van de bepalingen omtrent de lozing in lucht van radioactieve stoffen vanuit het Habog.
- In de vergunning zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de omgevingseffecten.

Al deze wijzigingen en of voorschriften dienen extra aandacht en of aangepast te worden, welke leiden tot een veiligere leefomgeving.

Het zou verstandig zijn om in de M.E.R. de vergunningsvoorschriften en het V.R. rapport aan te passen. Het omgevingsbeleid van de Covra t.o.v. de omgeving te actualiseren met het aspect voedselveiligheid en volksgezondheid.

De "druk" van de milieubelasting vanuit het industriegebied wordt dermate dat er wel eens een conflict zou kunnen ontstaan t.o.v. voedselveiligheid en volksgezondheid.

Het "verwaarloosbaarheidsniveau" is een uitspraak of mening die herzien moet worden, het is niet te verkopen aan de omgeving gezien de uitstoot van radioactieve stoffen en of radioactief fijn stof is in deze omgeving vanuit het industriegebied.

Covra is een onderneming die mede het milieu belast op dit vlak.

Wie is er hier verantwoordelijk als er een incident is?

Al deze aspecten zijn onverantwoord t.o.v. voedselveiligheid en volksgezondheid. Welke garanties hebben wij als burgers?!

Een quarantaine zone rondom deze industrie moet zeker overwogen worden.

Met vriendelijke groet,
Bewoners,

Borssele

Ministerie van EL&I
 Programmadirectie Nieuwe Kerncentrale & Veiligheid
 o.v.v. COVRA mededeling m.e.r. HABOG/VOG
 Aanleverpunt C/405
 Postbus 20101
 2500 EC Den Haag

Onderwerp: zienswijze uitbreiding COVRA

Goes, 2 april 2012

Geachte mevrouw, meneer,

Hierbij maakt de ZMf gebruik van de haar geboden gelegenheid haar zienswijze te geven op de aanmeldingsnotitie voor de MER voor de uitbreiding van de COVRA, door de COVRA aan de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) aangeboden op 19 december 2012.

Hierna volgen de belangrijkste commentaarpunten.

Mogelijke sluiting kerncentrale Borssele

Over twee jaar is de veiligheidsevaluatie van de kerncentrale Borssele gereed. Pas dan zal blijken of de kerncentrale kan voldoen aan de strengste veiligheidseisen. Indien dit niet het geval is, dient de kerncentrale te sluiten. Tot dat moment zijn er voor de ZMf geen valide argumenten die de uitbreiding van de opslag voor hoog radio actief afval legitimeren.

Rechtstreekse opslag van kernafval

Opwerken van kernafval afkomstig van de kerncentrale Borssele is naar de mening van de ZMf niet de meest milieuverantwoorde behandeling van het kernafval. Opwerking zorgt voor een onnodige vervuiling van water, land en lucht in de directe omgeving van de opwerkingsfabriek. De opwerking brengt kostbare, risicovolle transporten van het afval met zich, en door de opwerking van het kernafval neemt het volume aan plutonium en de kans op verspreiding van dit levensgevaarlijke afval toe. De ZMf geeft uitdrukkelijk de voorkeur aan directe opslag van het kernafval. Indien hiertoe wordt over gegaan heeft dit consequenties voor uitbreiding en aanpassing van de voorzieningen van de COVRA. Daarover vinden we niets terug in de aanmeldingsnotitie. Bovendien, moet er voor de voorgenomen plannen van de COVRA niet van worden uitgegaan dat over een aantal jaren Nederland al zijn opgewerkt afval zelf zal moeten bergen? Daar zijn toch afspraken met Frankrijk over gemaakt?

Alternatieven Habog

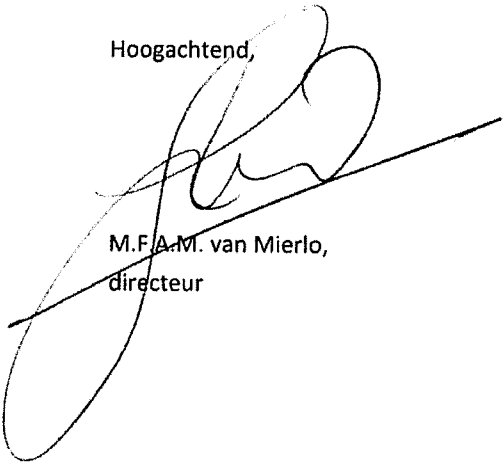
Op pagina 14 worden een tweetal alternatieven voor de HABOG aangegeven. Daarbij wordt er van uitgegaan dat de productie van radioactief molybdeen voor medisch gebruik nog vele jaren zal worden voortgezet. Wij betwijfelen dit ten zeerste. Wij stellen vast dat in Canada en de Verenigde Staten momenteel de bouw van fabrieken wordt voorbereid waarin niet-nucleaire alternatieven voor molybdeen worden vervaardigd. Wij gaan ervan uit, dat de inzet van alternatieve productiemethoden een belangrijk deel van de isotopenmarkt kan compenseren. Wij vinden het dan ook een omissie dat de aanmeldingsnotitie hier totaal niet over rept. In de startnotitie voor de MER dient deze ontwikkeling te worden meegenomen en te worden betrokken op de uitbreidingsplannen van de HABOG.

Cumulatie van radio/actieve stoffen

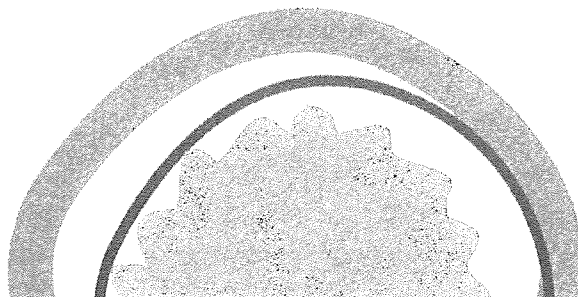
In de notitie wordt uitgegaan van verwaarloosbare niveau's van radio/actieve straling vanuit de COVRA/gebouwen. Wij dringen er op aan om te beschouwen wat de cumulatieve dosis van alle radioactieve bronnen in het Sloegebied en de directe omgeving is na de uitbreiding van de voorzieningen op het COVRA-terrein. Het Sloegebied kent verschillende bronnen van emissie van radio-nucleïden: COVRA, kerncentrale Borssele, kolencentrale Borssele, Thermphos en Heerema.

Wij rekenen er op dat u onze opmerkingen ter harte neemt bij de volgende stappen in het besluitvormingsproces.

Hoogachtend,

M.F.A.M. van Mierlo,
directeur

Ministerie van EL&I
Programmadirectie Nieuwe Kerncentrale & Veiligheid
o.v.v. COVRA mededeling m.e.r. HABOG/VOG
Aanleverpunt C/405
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Postbus Mail: AanvraagCOVRA@mineleni.nl onder vermelding van 'COVRA mededeling m.e.r. HABOG/VOG'.

Betreft: Aanmeldingsnotitie Milieueffectrapportage en wijziging vergunning kernenergiewet.

Geachte heer / mevrouw,

Hierbij onze zienswijze op de plannen van Covra, die per 23 februari ter inzage zijn gelegd.

De MER:

Opslag Buitendijks

COVRA beschikt over opslagcapaciteit voor het radioactief afval dat in de komende jaren zal ontstaan. Deze "tijdelijke" opslag is bedoeld voor een periode van zeker 100 jaar, en is gelegen in het havengebied Vlissingen-Oost.

Deze locatie ligt buitendijks op een niveau van ca. 4.50+ NAP.

Vanuit het oogpunt dat het klimaat verandert, en de zeespiegel stijgt, is een overstroming niet uit te sluiten, waarbij het geheel als opslaglocatie kwetsbaar en risicovol is.

Opslag HABOG

In de Habog wordt radioactief afval opgeslagen in stalen cilinders. De bovenafdichting van deze stalen cilinders is niet geheel afgesloten. Hierdoor kunnen gasvormige radioactieve stoffen zoals koolstof-14 en Tritium mee voeren in het natuurlijke ventilatie systeem, en als emissie in de vorm van radioactief fijnstof in de buitenlucht uittreden.

Verwerkings risico.

- De verwerking is er op gericht om de radio actieve stoffen te conditioneren met beton,
- Vast afval komt onder een pers, waar het onder zeer hoge druk wordt samengeperst.
- Kadavers van dierexperimenten en organisch ziekenhuisafval worden vernietigd in een verbrandingsoven.

Bij deze verwerkings methodes zitten kritieke momenten en kunnen risicovol zijn.

Tijdens deze processen ontstaat emissie van radio actief gasvormig fijn stof, wat zowel voor de stralingsbelasting binnen de inrichting, als ook emissie naar buiten effecten heeft.

Ook is de bewerkings methode met een pers technisch begrensd.

Hoever reikt dit, en in welke mate wordt er door Covra zelf gemeten, en welke meetstrategie wordt hierbij gehanteerd?

Contra metingen worden uitgevoerd door of in naam van de Inspectie leefomgeving & transport.

Wat is de meetfrequentie van deze, en welke meetstrategie hanteren zij?

Actualiseren bestaande Vergunning

Covra heeft een Kew-vergunning, die gedatteerd is van 1998.

Op deze vergunning zijn nadien nog verschillende ambtshalve wijzigingen toegevoegd.

Conform bij besluit van 5 september 2007 betreft een van deze wijzigingen de aanpassing van de bepalingen omtrent de lozing in lucht van radio actieve stoffen vanuit het HABOG.

Bij deze implementatie binnen het actualiseren van de bestaande vergunning verwijs ik naar bovenstaand onderwerp opslag HABOG, en de emissie van gasvormig radioactief fijnstof, Waaronder koolstof-14 en tritium.

Ook zijn wij bezorgd dat uitstoot van bepaalde stoffen en hun effect versterken in samenwerking met stoffen van andere fabrieken .

Dorpsraad Borssele stelt zich op het standpunt dat de leefbaarheid en gezondheid van de bewoners niet aangetast mag worden door het initiatief van Covra.

De bewoners zijn van Borssele daarmee belanghebbende.

Verzocht wordt deze inspraakreactie te betrekken bij de op te stellen richtlijn.

Graag ontvangen wij van u een ontvangstbevestiging van deze zienswijze en willen wij graag op de hoogte gehouden worden van verdere acties of publicaties.

Met behoud van alle rechten

Hoogachtend, namens Stichting Dorpsraad Borssele

J. Francke, (secretaris)

E. de Bruine (voorzitter)

Correspondentie /

Dorpsraad Borssele

Borssele